

ÅRSREGNSKAPET FOR REGNSKAPSÅRET 2017 - GENERELL INFORMASJON

Enheten

Organisasjonsnummer: 938 418 837
Organisasjonsform: Forening/lag/innretning
Foretaksnavn: NORGES NATURVERNFORBUND
Forretningsadresse: Mariboës gate 8
0183 OSLO

Regnskapsår

Årsregnskapets periode: 01.01.2017 - 31.12.2017

Konsern

Morselskap i konsern: Nei

Regnskapsregler

Regler for små foretak benyttet: Ja
Benyttet ved utarbeidelsen av årsregnskapet til selskapet: Regnskapslovens alminnelige regler

Årsregnskapet fastsatt av kompetent organ

Bekreftet av representant for selskapet: Silje A Lundberg
Dato for fastsettelse av årsregnskapet: 19.04.2018

Grunnlag for avgivelse

År 2017: Årsregnskapet er elektronisk innlevert
År 2016: Tall er hentet fra elektronisk innlevert årsregnskap fra 2017

Det er ikke krav til at årsregnskapet m.v. som sendes til Regnskapsregisteret er undertegnet. Kontrollen på at dette er utført ligger hos revisor/enhetens øverste organ. Sikkerheten ivaretas ved at innsender har rolle/rettighet for innsending av årsregnskapet via Altinn, og ved at det bekreftes at årsregnskapet er fastsatt av kompetent organ.

Brønnøysundregistrene, 20.05.2021

Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2017	2016
RESULTATREGNSKAP			
Anskaffede midler			
Medlemsinntekter	2	5 809 994	5 622 497
Offentlige tilskudd		26 500 417	32 871 992
Andre tilskudd		5 114 560	5 223 277
Sum tilskudd	3	31 614 977	38 095 269
Innsamlede midler, gaver m.v.	4,7	2 960 831	2 613 487
Aktiviteter som oppfyller organisasjonens formål		2 945 916	3 628 654
Opptjente inntekter fra operasjonelle aktiviteter		2 945 916	3 628 654
Finans- og investeringsinntekter		25 776	15 474
Andre inntekter		28 480	57 896
Sum anskaffede midler		43 385 974	50 033 277
Forbrukte midler			
Kostnader knyttet til anskaffelse av midler	7	3 261 276	3 468 134
Tilskudd, bevilgninger m.v. til oppfyllelse av org. formål		13 925 863	18 282 321
Kostnader til aktiviteter som oppfyller formålet		21 543 864	23 729 935
Kostnader knyttet til organisasjonens formål	7	35 469 727	42 012 256
Administrasjonskostnader	7	3 753 752	3 640 409
Sum forbrukte midler	1,5,6	42 484 755	49 120 799
Ordinært resultat før skattekostnad		901 219	912 478
Ordinært resultat etter skattekostnad		901 219	912 478
Årsresultat		901 219	912 478
Tillegg/Reduksjon egenkapital			
Formålskapital med eksternt pålagte restriksjoner	8	-171 756	-867 374
Formålskapital med selvpålagte restriksjoner	8	0	-301 446
Annen formålskapital	8	1 072 984	2 081 298

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2017	2016
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Bevaringsverdige eiendeler			
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner og lignende	6	1 243 402	1 112 997
Sum bevaringsverdige eiendeler		1 243 402	1 112 997
Sum anleggsmidler		1 243 402	1 112 997
Beholdninger			
Lagerbeholdning		161 559	161 559
Sum beholdninger		161 559	161 559
Fordringer			
Kundefordringer		3 249 389	5 244 609
Andre fordringer		1 416 297	1 421 109
Sum fordringer		4 665 686	6 665 718
Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd, kontanter og lignende	9	11 335 526	11 266 919
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		11 335 526	11 266 919
Sum omløpsmidler		16 162 771	18 094 196
SUM EIENDELER		17 406 173	19 207 193
FORMÅLSKAPITAL OG GJELD			
Formålskapital			
Formålskapital med eksternt pålagte restriksjoner			
Annen formålskapital med eksternt pålagte restriksjoner	8	536 686	708 452
Sum formålskapital med eksternt pålagte restriksjoner		536 686	708 452

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2017	2016
Formålskapital med selvpålagte restriksjoner			
Annen formålskapital med selvpålagte restriksjoner		0	0
Sum formålskapital med selvpålagte restriksjoner		0	0
Annen formålskapital		7 242 480	6 169 496
Sum formålskapital		7 779 166	6 877 948
Gjeld			
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner		3 761	3 750
Sum annen langsiktig gjeld		3 761	3 750
Sum langsiktig gjeld		3 761	3 750
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		1 012 633	2 436 501
Skyldige offentlige avgifter		1 504 187	1 867 183
Annen kortsiktig gjeld		7 106 426	8 021 811
Sum kortsiktig gjeld		9 623 246	12 325 495
Sum gjeld		9 627 007	12 329 245
SUM FORMÅLSKAPITAL OG GJELD		17 406 173	19 207 193

Naturvernforbundet

Noter til årsregnskap 2017

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med God Regnskapsskikk (F) for Ideelle Organisasjoner (standarden) og små foretak, og består av følgende:

- ✓ Aktivitetsregnskap
- ✓ Balanse
- ✓ Noter

Årsregnskapet, som er utarbeidet av foreningens styre og ledelse, må leses i sammenheng med styrets beretning og revisjonsberetningen som til sammen utgjør det totale årsregnskap.

Omløpsmidler/Kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi.

Andre omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi

Bankinnskudd, kontanter o.l

Bankinnskudd, kontanter og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse

Anleggsmidler/Langsiktig gjeld

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie og bruk. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets økonomiske levetid. Varige driftsmidler nedskrives til gjenvinnbart beløp ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdi av fremtidige kontantstrømmer knyttet til eiendelen. Nedskrivningen reverseres når grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Varer

Varer er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og netto salgsverdi.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene og en tilleggsavsetning som skal dekke øvrige påregnelige tap.

Skatt

Norges Naturvernforbund er ikke ansett skattepliktig for sin virksomhet, jfr. skattelovens § 2-32.

Inntekt

Medlemsinntekter inntektsføres for det året de gjelder.

Tilskudd inntektsføres i den periode de er bevilget til. Ubenyttet tilskudd med tilbakebetalingsvilkår oppføres som kortsiktig gjeld ved årets slutt. Andre tilskudd som ikke fullt ut er anvendt i regnskapsperioden inngår i formålskapital med eksterne bindinger.

Gaver inntektsføres på mottakstidspunktet.

Avtaler/samarbeidsavtaler inntektsføres for det året de gjelder.

Pensjonskostnad

Naturvernforbundet har plikt til å tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Naturvernforbundets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Naturvernforbundet har både innskuddsordning og ytelsesordning for sine ansatte. Ytelsesordningen ble lukket 31.12.2014 og ansatte født før 1958 valgte å stå i den ytelsesbaserte ordningen i KLP. Øvrige ansatte har en innskuddsbasert pensjonsordning via DNB og med 7 % innskudd, hvorav de ansatte betaler 2 %. Ordningen regnskapsføres som en innskuddsbasert pensjonsordning, som i praksis innebærer kostnadsføring av betalt premie.

Fordeling av kostnader

Kostnader er i størst mulig grad direkte henført til den aktiviteten de hører til. I 2017 er felleskostnader som eks. husleie, IKT og lønn og personalkostnader fordelt på en rimelig og konsistent måte på de ulike aktivitetene.

Ved fordeling av kostnader er tid pr aktivitet, arealbruk og/eller andel personal benyttet som fordelingsnøkkel. Fordelingsnøkkelen oppdateres årlig eller ved store endringer i fordeling.

Ikke fordelbare felleskostnader inngår i administrasjonskostnader.

Note 1 – Kostnader etter art

Driftskostnader	2017	2016
Vareforbruk	387 772	532 840
Lønnskostnader med mer	17 773 800	18 469 700
Av/nedskrivning driftsmidler	321 100	263 840
Annen driftskostnad	23 986 365	29 836 829
Sum driftskostnader ex finanskostnader	42 469 037	49 103 209
Netto finanskostnader	15 718	17 590
Sum driftskostnader	42 484 755	49 120 799

Note 2 – Antall medlemmer per 31.12.2017

Medlemskategori	2 017	2 016	2 015	2 014
Æresmedlemmer	8	8	8	8
Livstidsmedlemmer	174	173	187	191
Hovedmedlemmer	12 271	11 693	11 285	10 675
Studentmedlemmer	656	585	672	629
Rabattert medlemskap	1 775	1 694	1 643	1 596
Familiemedlemskap	2 917	2 770	2 654	2 527
Rabatter familiemedlemskap	341	334	322	301
Husstandsmedlemmer	4 724	5 851	5 581	5 285
Husstand Miljøagent	1 481			
<i>Totalt familiemedlemmer*</i>	<i>6 205</i>			
Antall	24 347	23 108	22 352	21 212
Endring fra foregående år	1 239	756	1 140	886
Faste givere (Naturvenn)	1 230	1 068	947	956

*Fra og med 2017 er husstandsmedlemmer med Miljøagentmedlemskap skilt ut i egen medlemskategori.

Betalt medlemskap etter Klima- og Miljødepartementets søknadskrav

	2017*	2 016
Livstidsmedlemmer	173	187
Hovedmedlemmer	10 230	9 838
Studentmedlemmer	385	436
Rabattert medlemskap	1 530	1 491
Familiemedlemskap	2 476	2 408
Rabatter familiemedlemskap	287	282
Husstandsmedlemmer	5 121	4 916
Antall	20 202	19 558

*2017 er søknadsåret, mens grunnlagstallene er for 2016.

Medlemsåret går fra 1.10 til 30.9. Kontingenten blir avkrevd 1.10 for påfølgende år. Antall medlemmer pr. 31.12.2017 er basert på alle medlemmer innmeldt pr. 31.12.2017 uavhengig om betalt eller ikke. Søknaden til Klima – og Miljødepartementets er meget spesifikk på hvordan man beregner medlemmer og tallet er derfor noe lavere siden kriteriene er forskjellig fra årsberetningen pr. 31.12.2017.

Note 3 – Tilskudd og inntekter 2017

Offentlige midler	2017	2016
NORAD	7 575 000	11 241 902
Klima og miljødepartementet, grunnstøtte	7 397 900	7 430 004
Klima og miljødirektoratet	3 069 000	3 264 000
Klima og miljødepartementet	2 170 000	2 006 500
Statens strålevern	2 100 000	2 012 000
Lotteri og stiftelsestilsynet (momskompensasjon)	1 542 491	1 904 376
Utenriksdepartementet	1 370 984	4 365 000
Kommuner	555 000	488 796
Barentssekretariatet	450 000	258 214
Fylkeskommuner	260 000	302 500
Landsrådet for barne og ungdomsorg	150 000	
Norges forskningsråd		348 000
Helsedirektoratet		250 000
Kommunal og moderniseringsdep		150 000
Sametinget		100 000
Andre off instanser	3 771	21 684
Sum offentlige midler	26 644 146	34 142 976
Overført til påfølgende år	143 729	1 270 984
	26 500 417	32 871 992

Andre tilskudd	2017	2016
Spilleautomatkompensasjon	2 223 750	2 223 750
EU-Ademe	567 174	211 620
Enova	399 999	270 000
Naturvernforbundet i Oslo	304 011	
Finsefondet	300 000	
Grønt Punkt Norge (Plastretur)	260 000	
Jernbanealliansen	220 000	142 054
Watercycles		225 000
SRN bidrag	190 000	190 000
Energi Norge	150 000	
FORUM	100 244	
Haldor Virks legat	75 000	
Hnuti Duha	62 132	191 671
Naturvernforbundet i Sør Trøndelag	61 000	
Sogn og Fjordane Energi	56 250	
Stiftelsen SINTEF	50 000	
Fagforbundet	30 000	300 000
Global Grants		81 260
Utdanningsforbundet		390 000
WWF Norge		75 000

Norgesgruppen		300 000
Lyse Neo AS		100 000
Infinitum		50 000
Norrøna Sport		50 000
NTNU		300 000
Unesco		50 000
Andre bidragsytere	65 000	72 922
Sum andre tilskudd	5 114 560	5 223 277

Note 4 - Spesifikasjon av innsamlede midler

Gavekategori	2017	2016
Faste givere	1 326 503	1 071 544
DM kampanjer, testamentariske gaver, enkeltgaver	1 634 328	1 541 943
Sum gaver og innsamlinger	2 960 831	2 613 487

Kontantprinsippet legges til grunn for inntektsføringen.

Note 5 - Personalkostnader, ytelser til ledelsen, revisor mv

Lønnskostnader mv	2017	2016
Lønn, feriepenger mv.	13 349 844	14 201 067
Arbeidsgiveravgift	2 222 442	2 306 775
Pensjonskostnader og sluttvederlag O/U fond	1 768 643	1 071 067
Annen godtgjørelse	432 871	890 791
Sum	17 773 800	18 469 700

Pensjonskostnadene er betydelig høyere i 2017 enn i 2016 og skyldes at vi i 2016 brukte 1,100 mill. kroner av premiefondet i KLP mot 0,122 mill. kroner i 2017.

Det er ikke stilt garantier eller ytt lån til ledende personell eller styremedlemmer. Styrets leder har mottatt lønn for sitt arbeid. Øvrige styremedlemmer har ikke mottatt honorar for sine verv.

Ytelser til leder og generalsekretær	Leder	Generalsekretær
Lønn	607 961	609 081
Pensjonsutgifter	31 718	33 487
Annen godtgjørelse (trekkpliktig)	10 836	9 355
Sum	650 515	651 923

Kostnadsført revisjon og regnskapsbistand ekskl. mva	2017	2016
Revisjon	255 000	220 227
Attestasjon	162 500	329 964
Annen bistand	15 000	22 525
Sum revisjon og regnskapsbistand	432 500	572 716

Tjenestepensjon gjennom DnB Liv og KLP og sluttvederlag O/U fond	2017	2016
Brutto innbetalt til DnB og KLP	1 969 680	1 328 333
Refusjoner fra andre og fylkeslag	-166 494	-141 069
Sluttvederlag og O/U fond	269 616	188 288
Egenandeler ansatte	-304 158	-304 485
Pensjonskostnad	1 768 643	1 071 067

Pensjonspremierfond	2017	2016
Pensjonspremierfondets saldo per 31.12.	667 851	584 901
Årets avkastning på pensjonspremierfondene	14 998	23 952

Endelig tall er ikke tilgjengelig fra KLP før 1. juni 2018

Note 6 – Anleggsmidler, avskrivninger

	Inventar	IT/Programvare	Sum
Bokført verdig pr. 01.01.	486 108	626 888	1 112 996
Tilgang i året		451 504	451 504
Årets avskrivninger	-58 860	-262 240	-321 100
Bokført verdi pr. 31.12.	427 248	816 152	1 243 400
Avskrivningsperiode	10 år	3-5 år	

Note 7 – Sentrale nøkkeltall

	2017	2016	2015
Formålsprosent	84 %	85 %	89,0 %
Innsamlingsprosent	72 %	65 %	66,0 %
Administrasjonsprosent	9 %	7 %	6,0 %

Innsamlingsprosenten er beregnet iht. retningslinjer gitt av Innsamlingskontrollen i Norge for beregning av andel innsamlede midler som benyttes til formålet. Naturvernforbundet ble medlem av Innsamlingskontrollen i 2015. Innsamlingsprosenten er på 72% i 2017.

Note 8 - Formålskapital, disponering av aktivitetsresultatet

	Formålskapital med eksterne bindinger	Fri formålskapital	Sum formålskapital
Formålskapital pr 01.01.	708 451	6 169 496	6 877 947
Årets resultat	-171 765	1 072 984	901 219
Formålskapital pr 31.12	536 686	7 242 480	7 779 168

Formålskapital med eksterne bindinger	IB 1.1.	Endring	UB 31.12
Samarbeidsrådet for Naturvernsaker (SRN) *)	100 455	-1 440	99 015
Vendepunkt	12 115	-12 115	0
Top ten	80 787	-80 787	0
Oljefri	36 894	-36 894	0
Klimaambassadører	172 623	-159 950	12 673
Skolesekken	74 000	-74 000	0
Folkets klimaforskning	59 300	-59 300	0
Sykkelsatsing - prøv sykkel selv	96 944	-96 944	0
Areal og transport	75 333	-333	75 000
Jernbanealliansen	0	154 803	154 803
Klimaarbeid	0	5 194	5 194
Motorferdsel	0	190 000	190 000
SUM formålskapital med eksterne bindinger	708 451	-171 766	536 685
- netto endring fra aktivitetsresultatet		-171 766	

Note 9 – Bundne bankmidler

	Saldo 31.12.2017
Skattetrekkskonto	607 437

Note 10 Nærstående parter

Etter regnskapsloven skal det opplyses om transaksjoner med nærstående parter. For Naturvernforbundet er Friends of the Earth, alle Naturvernforbundets fylkes- og lokallag, Natur og Ungdom og Miljøagentene med lokallag nærstående parter.

Naturvernforbundet innkrever medlemskontingent for fylkes- og lokallagene og utbetaler den samlede kontingenten til fylkeslaget. Naturvernforbundet og fylkeslagene har også samarbeid på prosjektnivå hvor inntekter og utgifter fordeles etter inngåtte avtaler.

Naturvernforbundet er medlem i den internasjonale naturvernorganisasjonen – Friends of the Earth.

Naturvernforbundet kjøper lønn for de av fylkeslagene som ønsker det. Naturvernforbundet forskutterer lønnen og sender faktura i etterkant. Naturvernforbundet beregner seg et administrativt påslag.

Naturvernforbundet er regnskapsfører for Miljøagentene og Miljøagentene i Oslo og Akershus. Det er avtalt honorar for regnskapsførerarbeidet.

Fylkeslaget i Sør-Trøndelag dekker en andel av lønnsmidlene til regionsekretæren i Trøndelag. Tilsvarende ordning gjelder for regionsekretæren i Nord-Norge hvor fylkeslaget i Nordland, Troms og Finnmark betaler sin fastsatte andel på 50.000 kroner hver i året.

Naturvernforbundet utbetaler aktivitetstilskudd til lokal- og fylkeslagene basert på søknad. Aktivitetstilskuddet bevilges over enkeltprosjekter eller direkte fra Naturvernforbundet.

Naturvernforbundet utbetaler tilskudd til Natur og Ungdom og Miljøagentene.

	Fordringer		Gjeld	
	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017
Fylkes- og lokallag	1 479 728	869 587	1 678 506	254 884
Natur og Ungdom		4 746		
Miljøagentene	375 783	158 336	53 250	50 750
Friends of the Earth/Int.				160 679
Sum	1 855 511	1 032 669	1 731 756	466 313

 Naturvernforbundet**Aktivitetsregnskap 2017 - Norges Naturvernforbund**

Anskaffede midler	Note	2017	2016
Medlemsinntekter	2	5 809 994	5 622 497
Tilskudd	3	31 614 977	38 095 269
Offentlige tilskudd		26 500 417	32 871 992
Andre tilskudd		5 114 560	5 223 277
Innsamlede midler, gaver mv	4, 7	2 960 831	2 613 487
Opptjente inntekter fra operasjonelle aktiviteter		2 945 916	3 628 654
Finans- og investeringsinntekter		25 776	15 474
Andre inntekter		28 480	57 896
Sum anskaffede midler		43 385 974	50 033 277
Forbrukte midler			
Kostnader til anskaffelse av midler	7	3 261 276	3 468 134
Kostnader til innsamling		823 479	926 083
Kostnader til medlemsadministrasjon		887 220	917 313
Kostnader til arbeid med tilskudd og generell markedsføring		1 181 713	1 192 363
Kostnader til anskaffelse av andre midler		368 864	432 375
Kostnader til organisasjonens formål	7	35 469 727	42 012 256
Tilskudd og bevilgninger til oppfyllelse av organisasjonens formål		13 925 863	18 282 321
Kontingentoverføringer fylkes- og lokallag, Miljøagentene		3 132 640	3 015 911
Tilskudd til nasjonale samarbeidspartnere, samt fylkes- og lokallag		2 379 698	1 842 218
Internasjonalt arbeid, overføringer til samarbeidspartnere		8 413 525	13 424 192
Kostnader til aktiviteter som oppfyller formålet		21 543 864	23 729 935
Klima, energi og samferdsel		8 692 968	11 578 088
Naturmangfold		3 227 885	3 007 398
Miljøgifter		1 027 614	821 839
Kampanje- og organisasjonsarbeid		6 197 812	6 203 320
Informasjon og policyarbeid		2 397 585	2 119 290
Administrasjons- og styrekostnader	7	3 753 751	3 640 409
Sum forbrukte midler	1, 5, 6	42 484 755	49 120 799
Aktivitetsresultat		901 219	912 478
Disponeringer av formålskapital			
Formålskapital med eksternt pålagte restriksjoner		-171 765	-867 374
Formålskapital med selvpålagte restriksjoner			-301 446
Annen formålskapital		1 072 984	2 081 298
Sum disponering formålskapital	8	901 219	912 478

 Naturvernforbundet**Balanse 2017 - Norges Naturvernforbund**

Eiendeler	Note	31.12. 2017	31.12. 2016
Anleggsmidler			
Inventar, maskiner, IT etc.	6	1 243 402	1 112 997
Sum anleggsmidler		1 243 402	1 112 997
Omløpsmidler			
Varer		161 559	161 559
Fordringer			
Kundefordringer		3 249 389	5 244 608
Andre kortsiktige fordringer		1 416 297	1 421 109
Sum fordringer		4 665 686	6 665 718
Bankinnskudd, kontanter og lignede	9	11 335 526	11 266 918
Sum omløpsmidler		16 162 770	18 094 194
Sum eiendeler		17 406 173	19 207 193
Formålskapital og gjeld	Note		
Formålskapital			
Formålskapital med eksternt pålagte restriksjoner	8	536 686	708 452
Fri formålskapital	8	7 242 480	6 169 496
Sum formålskapital	8	7 779 166	6 877 948
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner		3 761	3 750
Leverandørgjeld		1 012 633	2 436 501
Skyldig offentlig avgifter		1 504 187	1 867 183
Tilskuddsgjeld		183 362	1 351 564
Annen kortsiktig gjeld		6 923 063	6 670 246
Sum kortsiktig gjeld		9 627 007	12 329 245
Sum Formålskapital og gjeld		17 406 173	19 207 193

Oslo, den 19. april 2018

I styret for Norges Naturvernforbund

Silje A. Lundberg
leder
Øyvind Johnsen
nestleder
Kjell Derås
styremedlem
Ingeborg Gjørum
styremedlem
Synnøve Kvanne
styremedlem
Gunnar Reinholdtsen
styremedlemGaute Eiterjord
styremedlem Natur og Ungdom
Maren Esmark
generalsekretær

Deloitte.

Deloitte AS
Dronning Eufemias gate 14
Postboks 221 Sentrum
NO-0103 Oslo
Norway

Tel: +47 23 27 90 00
Fax: +47 23 27 90 01
www.deloitte.no

Til landsmøtet i Norges Naturvernforbund

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Norges Naturvernforbunds årsregnskap som viser et positivt aktivitetsresultat på kr 901 219. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, aktivitetsregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av organisasjonens finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlaget for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av organisasjonen slik det kreves i lov og forskrift, og har oppfylt våre øvrige etiske plikter i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og generalsekretærs ansvar for årsregnskapet

Styret og generalsekretær (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til organisasjonens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoen, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av organisasjonens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om organisasjonens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at organisasjonen ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll blant annet om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Deloitte.

side 3

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av organisasjonens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 19. april 2018

Deloitte AS

Grete Elgåen

statsautorisert revisor

Årsberetning 2017

Virksomhetens art og lokalisering

Norges Naturvernforbund er en landsdekkende medlemsorganisasjon med det formål: *å arbeide for å verne naturen og sikre livsmiljøet slik at menneskelig virksomhet ikke overskrider tålegrenser i naturen.*

Naturvernforbundet består av sentralstyre, landsstyre og landsmøte som organisasjonens besluttsende organer. Landsmøtet er organisasjonens øverste organ. Det ble avholdt ekstraordinært landsmøte i februar 2017 for å velge ny leder etter Lars Haltbrekken. Nestleder Silje Ask Lundberg ble valgt som ny leder og samtidig ble Øyvind Johnsen valgt som ny nestleder. Siste ordinære landsmøte ble avholdt i november 2015. Nytt landsmøte avholdes i april 2018 i Stavanger. Landsstyret har hatt 4 møter i 2017 og tilsvarende har sentralstyret hatt 5 møter i 2017.

Sekretariatet er lokalisert i Mariboens gate 8 i Oslo. En ansatt i sekretariatet har kontor i Kragerø. To regionsekretærstillinger er også formelt ansatt i sekretariatet og har arbeidssted i Hadsel og i Trondheim, tilhørende fylkeslagene i Nordland, Troms og Finnmark og Nord- og Sør-Trøndelag. Leder disponerer også en kontorplass i Tromsø.

Organisasjonens sekretariat hadde pr 31.12.2017 32 ansatte på hel- eller deltid, til sammen 29 årsverk, herav inkludert to regionansatte, samt fulltids leder. Pr 31.12.2017 er det to ansatte som har midlertidig stilling. Medarbeidere engasjert i midlertidige stillinger er vikarer eller arbeider på tidsavgrensede prosjekter.

Virksomheten omfatter medlemsrettet arbeid, miljøpolitisk påvirkningsarbeid overfor sentrale og lokale myndigheter, næringsliv m.f. Naturvernforbundet er en sentral høringsinstans og uttalte seg om en rekke viktige miljø- og naturvernsaker overfor kommunal, regional og nasjonal forvaltning, samt overfor Regjeringen og Stortinget i 2017. Naturvernforbundet har et omfattende internasjonalt prosjektsamarbeid innenfor klima, energieffektivisering, miljøundervisning og organisasjonsbygging. I Russland og Ukraina bidrar Naturvernforbundet også til å fremme sikker nedleggelse av de eldste atomreaktorene. I Togo, Nigeria og Mosambik har Naturvernforbundet, sammen med lokale organisasjoner, i 2017 gitt tusenvis av husholdninger en bedre hverdag med utvikling og salg av forbedrede ovner og små solstrøm-anlegg (29.585 ovner og 6.802 soldrevne lamper).

Natur og Ungdom sammen med Naturvernforbundet ble på elevtinget i mars 2017 tildelt årets Operasjon Dagsverk. Prosjektet handler om å la ungdom som lever i verdens største oljekatastrofe i Niger-deltaet en lysere framtid med kunnskap og muligheter. Operasjon Dagsverk ble gjennomført 2.november, og innsamlede midler vil bli forvaltet av Naturvernforbundet frem til prosjektslutt i 2022.

Naturvernforbundet er medlem av det internasjonale miljønettverket Friends of the Earth.

Naturvernforbundet har 17 aktive fylkeslag og 83 lokallag som jobber med natur- og miljøvernsaker. Flere fylkeslag har egne ansatte på hel- eller deltid. Frivillig arbeid utgjør

Årsberetning Norges Naturvernforbund 2017

hovedtyngden av organisasjonens aktivitet i fylker og kommuner over hele landet. Tillitsvalgte, aktive medlemmer og andre bidrar i tillegg vesentlig for å sikre og forsterke det faglige og organisatoriske nivået i organisasjonen. Samlet representerer Naturvernforbundet et omfattende faglig nettverk som sikrer stor innsikt i natur- og miljøspørsmål. Naturvernforbundet har nå sju fagutvalg og en kontrollkomite, samt to faglige ressursnettverk med frivillige i organisasjonen. Tillitsvalgte, medlemmer og ansatte sitter dessuten i rundt 100 forskjellige verv i organisasjonsstyrer, faglige utvalg og diverse råd på vegne av Naturvernforbundet.

Naturvernforbundet hadde 24 347 medlemmer per 31.12.2017, en økning på 1 239 medlemmer eller 5,4% fra året før. I tillegg var det registrert 1 230 faste givere (Naturvenner), en økning på 162 fra 2016. Fastgiverinntektene økte fra 1,071 til 1,326 mill. kroner, en økning på nær 24%. Innsamlingsprosenten i 2017 var på 72% en økning fra 65% i 2016.

Naturvernforbundet ga i 2017 ut to nummer av medlemsbladet "Natur & miljø". Bladet har et opplag på 19 004 eksemplarer (godkjent opplagstall gjennom Fagpressen), herav 908 gratisdistribuerte og 603 betalende abonnenter.

Sekretariatet kjører lønn og gir administrativ arbeidsgiverstøtte til flere fylkes- og lokallag. I tillegg er vi også regnskapsfører for stiftelsen Trygg Mat Tracking og Miljøagentene. Det er i årsmeldingen for 2017 redegjort nærmere for enkeltprosjekter og måloppnåelse.

Redegjørelse for Aktivitetsregnskapet

Naturvernforbundet har styrket økonomien gjennom 2017 og har per 31.12.2017 en fri formålskapital på 7.242 mill. kroner. Det betyr at vi har oppfylt målet i inneværende periode av arbeidsprogrammet om en fri formålskapital på 7 mill. kroner.

Aktivitetsregnskapet for 2017 viser et positivt aktivitetsresultat på 0,901 mill. kroner. Det er nær identisk med samme resultat som i 2016 (0,912 mill. kroner).

Sum anskaffede midler var i 2017 samlet på 43,385 millioner kroner, en reduksjon på 6,647 mill. kroner fra 2016 og som i hovedsak skyldes en reduksjon i internasjonale bevilgninger.

Tilskudd (driftsstøtten) fra Miljøverndepartementet var den største enkeltkilden til driftsinntekter, og utgjorde i 2017 7,398 mill. kroner, en liten nedgang fra 2016. NORAD var den største enkeltkilden til prosjektinntekter på i alt 7,575, men likevel en nedgang fra 2016 på 3,666 mill. kroner. Innsamlende midler og medlemsinntekter utgjorde til sammen 8,770 mill. kroner, en økning på 0,535 mill. kroner fra 2016. Offentlige midler utgjorde 61% av de samlede inntektene, en nedgang på 5% fra 2016.

Sum forbrukte midler var på til sammen 42,484 mill. kroner, en reduksjon på 6,635 mill. kroner sammenlignet med 2016, hvorav 5 mill. kroner skyldes reduserte overføringer til internasjonale partnere.

Tilskudd til internasjonalt arbeid gjelder i stor grad overføringer til prosjektpartnere i land i Øst-Europa og Afrika. Prosjektene i utlandet drives med midler i hovedsak bevilget av Norad, Utenriksdepartementet, Klima og miljødepartementet og Strålevernet.

Det ble i alt overført 5,5 mill. kroner til lokal- og fylkeslag, Miljøagentene og Natur og Ungdom i 2017. Det er en økning på 0,654 mill. kroner fra 2016 og skyldes økt aktivitetstilskudd bevilget over eksterne prosjekter.

På aktiviteter som oppfyller formålet ble det i 2017 i alt brukt 21,543 mill. kroner. Det er en nedgang på 2,186 mill. kroner fra 2016. Formålsprosenten for 2017 er på 84% mot 85 % i 2016. Det er brukt 2,885 mill. kroner mindre på områdene klima, energi og

Årsberetning Norges Naturvernforbund 2017

konsekvenser. Det vil bli jobbet målbevisst for å opprettholde eller øke antall lokal- og fylkeslag og slik at grunnstøtten minst opprettholdes på samme nivå i årene fremover.

Både spilleautomat- og merverdiavgiftskompensasjonsordningen utgjør en viktig inntektskilde for Naturvernforbundet. Begge kompensasjonsordningene vil bli endret fra 2019. Det er foreløpig uklart hvordan ordningen vil slå ut for Naturvernforbundet.

Vi har de siste årene hatt en markert økning i nye medlemmer samtidig som antall fastgivere øker både i antall og beløp, og det oppleves at interessen for natur- og miljøvernsaken er voksende i befolkningen.

Anti-korrupsjon

Naturvernforbundet jobber aktivt med vårt anti-korrupsjonsarbeid både innad og mot våre partnere og har vedtatte retningslinjer for vårt anti-korrupsjonsarbeid som også har blitt godkjent av våre bidragsyttere. Enhver form for mislighold må rapporteres av våre partnere og eventuelt tilbakebetales. Det er ikke rapportert inn noe mislighold i 2017.

Styring av finansiell risiko

Naturvernforbundet hadde i 2017 61% offentlig finansiering. Det er en nedgang fra 66% i 2016. Med tanke på usikkerhet i tildelinger og kriterier for ulike offentlige støtteordninger jobber Naturvernforbundet med å øke andelen inntekter fra andre kilder.

Oslo, 20. mars 2018

I styret for Norges Naturvernforbund

Silje A. Lundberg
leder

Øyvind Johnsen
nestleder

Kjell Derås
styremedlem

Ingeborg Gjørum
styremedlem

Synnøve Kvanne
styremedlem

Gunnar Reinholdtsen
styremedlem

Gaute Eiterjord
styremedlem Natur og Ungdom

Maren Esmark
generalsekretær

